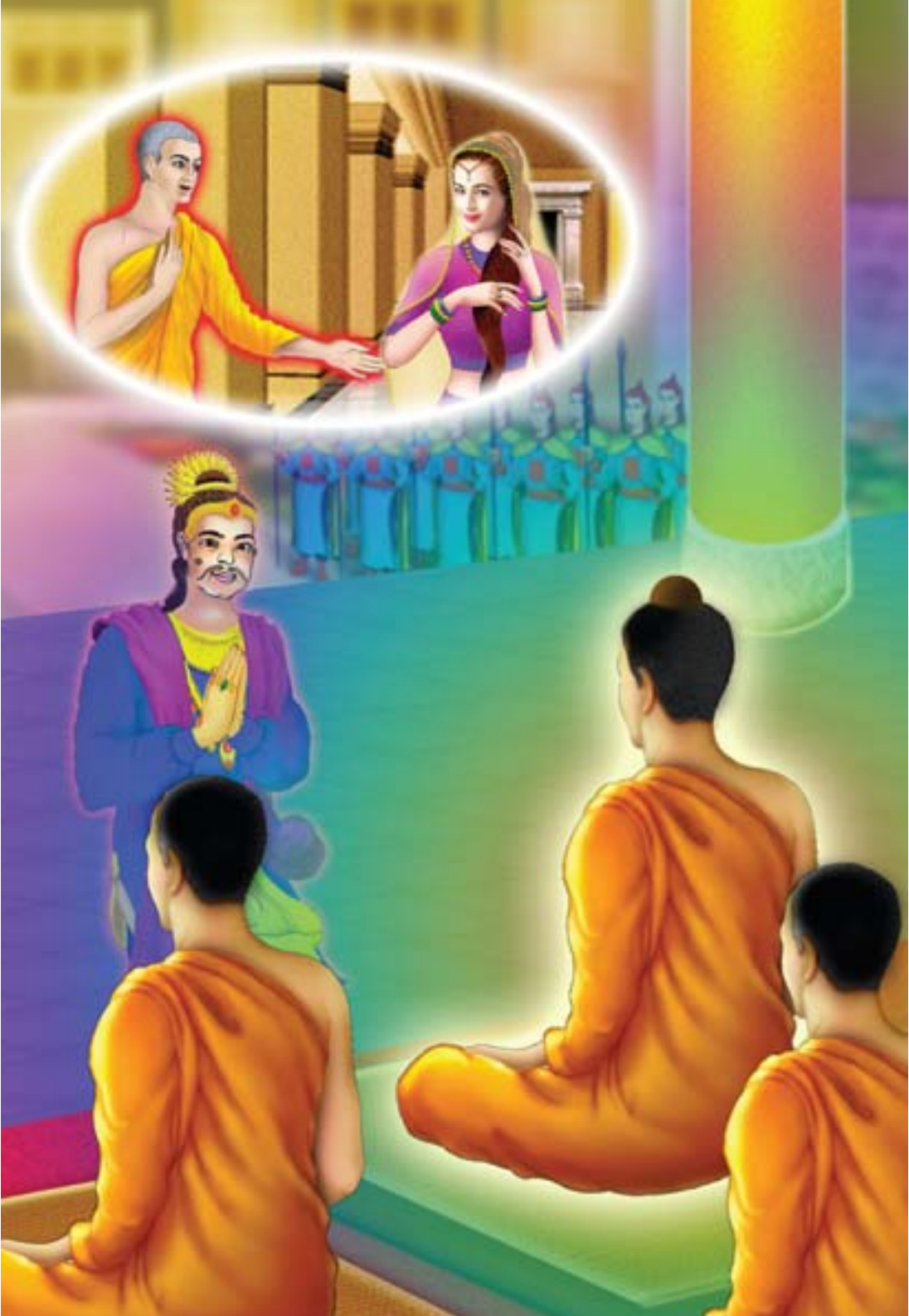

พ ร ะ ท ั พ พ ม ั ล ล บ ุ ต ร (๔)

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เด็กอ่อนอาจพึงเอาขึ้นไม้ หรือขึ้น
กระเบื้องใส่เข้าไปในปาก เพราะความพลั้งเผลอของพี่เลี้ยง พี่
เลี้ยงพึงสนใจในเด็กนั้น แล้วรีบนำเอาขึ้นไม้หรือขึ้นกระเบื้อง
ออกโดยเร็ว พี่เลี้ยงผู้หวังประโยชน์ มุ่งความสุข พึงกระทำ
อย่างนั้น ด้วยความอนุเคราะห์ แต่ว่าเมื่อใด เด็กนั้นเจริญวัย
มีปัญญาสามารถ เมื่อนั้น พี่เลี้ยงก็วางใจในเด็กนั้นได้ว่า เด็กนี้
มีความสามารถรักษาตนเองได้แล้ว

พระเทพมัลลบุตร (๔)

๔๘๑

หัวใจของครูบาอาจารย์นั้น มีแต่ความห่วงใยในตัวของผู้ศิษย์ ปรารถนาให้ผู้ศิษย์มีแต่ความเจริญรุ่งเรือง เช่นเดียวกับพระบรมศาสดา ที่ทรงมีหัวใจอันเต็มเปี่ยมด้วยพระมหากรุณา มีความปรารถนาที่จะให้สรรพสัตว์ทั้งหลายหลุดพ้นจากความทุกข์ ทรงประทับประคอง แนะนำแต่สิ่งที่ดีที่จะนำพาทุกชีวิตไปสู่ความเจริญรุ่งเรือง ผู้ใดก็ตามได้ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระองค์ บุคคลนั้นย่อมจะมีนิพพานเป็นที่ไปในเบื้องหน้า

มีวาระแห่งพระบาลีที่ปรากฏใน กามสูตร ความว่า

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เด็กอ่อนอาจพึงเอาชิ้นไม้ หรือชิ้นกระเบื้องใส่เข้าไปในปากเพราะความพลั้งเผลอของพี่เลี้ยง พี่เลี้ยงพึงสนใจในเด็กนั้น แล้วรีบนำเอาชิ้นไม้หรือชิ้นกระเบื้องออกโดยเร็ว พี่เลี้ยงผู้หวังประโยชน์ มุ่งความสุขพึงกระทำอย่างนั้น ด้วยความอนุเคราะห์ แต่ว่าเมื่อใดเด็กนั้นเจริญวัย มีปัญญาสามารถ เมื่อนั้น พี่เลี้ยงก็วางใจในเด็กนั้นได้ว่า เด็กนี้มีความสามารถรักษาตนเองได้แล้ว

ภิกษุทั้งหลายเหมือนกัน ย่อมเป็นผู้ที่เราต้องรักษาตลอดเวลาที่เธอยังไม่กระทำด้วยศรัทธาในกุศลธรรม ไม่กระทำด้วยhiri ด้วยโอตตปปะ ด้วยวิริยะ และด้วยปัญญาในกุศลธรรม แต่เมื่อใด ภิกษุกระทำด้วยศรัทธาในกุศลธรรม

พระทัตพมัลลบุตร (๔)

๔๘๒

กระทำด้วยhiri ด้วยโอตตปปะ ด้วยวิริยะ และด้วยปัญญาใน
กุศลธรรม เมื่อนั้น เราย่อมวางใจในเธอได้ว่า ภิกษุมีความ
สามารถรักษาตนเองได้แล้ว”

พระบรมศาสดา เปรียบเสมือนบิดาของพระภิกษุ สามเณร
อุบาสกอุบาสิกาทั้งหลาย ความรักของพระองค์ที่มีต่อพุทธ-
บริษัททั้งสิ้น เป็นรักที่บริสุทธิ์ เพราะพระองค์ทรงปรารถนาจะ
ให้ทุกๆ คนมีชีวิตที่บริสุทธิ์บริบูรณ์ หมดสิ้นอาสวกิเลส เข้าถึง
พระนิพพาน จึงพยายามอบรม ชี้แนะเส้นทางแห่งอริยมรรค
อีกทั้งประทับประคองให้อยู่บนเส้นทางอันถูกต้อง แม้จะมีเรื่อง
ราวอะไรเกิดขึ้น พระองค์จะทรงแก้ไขด้วยพุทธวิธี

*หลังจากที่นางเมตติยาภิกษุณี กล่าวโทษพระทัตพมัลล-
บุตรเถระว่า ต้องอาบัติปาราชิก ขาดจากความเป็นภิกษุ
พระพุทธร่องค์ทรงรู้ความจริงด้วยพระสัพพัญญุตญาณ แต่ทรง
ปล่อยให้มีการสอบสวนสืบสวน เพื่อความกระจ่างแจ้งแก่บุคคล
ทั้งหลาย เมื่อสอบสวนแล้วพบว่า นางภิกษุณีใส่ร้ายพระอรหันต์
ทางคณะสงฆ์จึงปรับอาบัติหนักแก่นางภิกษุณี

ครั้นพระเมตติยะและพระภุมมชกะรู้ว่า นางเมตติยา
ภิกษุณีจะต้องถูกลงโทษ โดยให้พ้นจากความเป็นภิกษุณี ทั้งสอง

พระทัพพลลบุตร (๔)

๔๘๓

เกิดความละอายใจ และสงสารนางภิกษุณี จึงสารภาพต่อพระภิกษุที่ทำหน้าที่สืบสวนว่า “ท่านทั้งหลาย ขออย่าให้นางเมตติยาภิกษุณีต้องสึกจากเพศพรหมจรรย์เลย เพราะนางไม่ได้กระทำความผิดอะไร ความผิดที่เกิดขึ้น ข้าพเจ้าทั้งสองเป็นผู้ต้นคิดทำไปด้วยความโกรธ และความเสียใจ อยากจะให้พระทัพพลลบุตรมัวหมอง”

พระภิกษุทั้งหลายต่างพากันติเตียน และรีบกกราบทูลพระผู้มีพระภาคเจ้า พระพุทธองค์จึงทรงบัญญัติอมุลสิกขาบทว่า ภิกษุโกรธแค้นแกล้งโจทก์ภิกษุด้วยอาบัติปาราชิกอันไม่มีมูล โดยหมายจะให้ผู้ถูกกล่าวโทษเคลื่อนจากพรหมจรรย์ ต่อมาจะมีใครซักถามก็ตาม ไม่มีใครซักถามก็ตาม อธิกรณ์นั้นไม่มีมูล และภิกษุผู้โจทก์นั้นต้องอาบัติสังฆาทิเสส

ผลการกระทำของท่านทั้งสองนั้นก็ถูกติเตียนจากพุทธบริษัท ๔ การกล่าวหาด้วยเรื่องอาบัติปาราชิกที่ไม่มีมูลนั้น เป็นเรื่องใหญ่ เพราะถ้าไม่พิจารณาไตร่ตรองให้ดี อาจจะทำให้ผู้ถูกกล่าวหาต้องพ้นจากความเป็นภิกษุ อันที่จริงเรื่องนี้ก็เป็นกรรมในอดีตของท่าน คือ มีอยู่ชาติหนึ่ง พระทัพพลลบุตรเคยผิดพลาดกล่าวโทษพระอรหันต์รูปหนึ่ง ด้วยอาบัติปาราชิกที่ไม่มีมูลความจริง บาปกรรมนั้นส่งผลให้ท่านต้องตกนรกอยู่หลายแสนปี มาในชาติปัจจุบันนี้ พระเมตติยะและพระภุมมชกะจึง

พระทัตถะพมัลลบุตร (๔)

๔๘๔

กล่าวโทษท่านด้วยอาบัติปาราชิกที่ปราศจากความจริง

แต่เรื่องยังไม่จบเพียงเท่านี้ *ต่อมาวันหนึ่ง เจ้าวัฑฒลิจฉวี ผู้เป็นสหายเก่าได้เข้าไปหาท่านทั้งสองรูป แล้วกล่าวนมัสการ ทักทาย แต่พระเมตติยะและพระภุมมชกะ กลับไม่ทักทาย ปราศรัยด้วย เจ้าวัฑฒลิจฉวีจึงถามว่า “กระผมทำผิดอะไรต่อ พระคุณเจ้าหรือ” ภิกษุทั้งสองรูปตอบว่า “ท่านทำผิดต่อพวก อาตมา เพราะพวกอาตมาถูกพระทัตถะพมัลลบุตรกลั่นแกล้ง แต่ ท่านกลับเพิกเฉยดูตาย” เจ้าวัฑฒลิจฉวีจึงถามว่า “แล้วจะให้ ผมช่วยอย่างไร”

ภิกษุทั้งสองบอกว่า “ถ้าหากท่านเต็มใจช่วย ท่านจงไป เข้าเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้าแล้วกราบทูลว่า ท่านพระทัตถะพมัลล- บุตรเป็นชู้กับภรรยาของท่าน” แทนที่เจ้าวัฑฒลิจฉวีจะเห็นว่า เป็นเรื่องที่น่าละอาย กลับรับคำของภิกษุทั้งสอง และรีบไปเข้า เฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้าทันที

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสสั่งให้ประชุมสงฆ์ ทรงสอบถาม พระทัตถะพมัลลบุตรเถระว่า “ทัตทะ เธอได้ทำอย่างที่ว่า เจ้า วัฑฒลิจฉวีกล่าวหาจริงหรือ” พระเถระกราบทูลว่า “ข้าแต่ พระองค์ผู้เจริญ พระผู้มีพระภาคเจ้าย่อมทรงทราบว่า ข้า-

พระทัพพมัลลบุตร (๔)

๔๘๕

พระองค์เป็นอย่างไร พระเจ้าข้า” พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงตรัสถามอีกเป็นครั้งที่ ๒ และที่ ๓ พระเถระก็กราบทูลเหมือนครั้งแรก พระพุทธองค์จึงตรัสว่า “ทัพพะ ถ้าหากเธอกระทำ จงบอกว่ากระทำ ถ้าหากเธอไม่ได้กระทำ ก็บอกว่าไม่ได้กระทำ” พระทัพพมัลลบุตรเถระกราบทูลว่า “ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้า นับตั้งแต่ข้าพระองค์เกิดมา ไม่เคยฝันว่า ได้เสพเมถุนธรรม อย่าได้พูดถึงขณที่ยังตื่นอยู่เลย พระเจ้าข้า” พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงรับสั่งกับพระภิกษุทั้งหลายว่า “ภิกษุทั้งหลาย ถ้าอย่างนั้น สงฆ์จงคว่ำบาตรเจ้าวัฑฒลิฉณวีเสีย”

ผู้ที่จะถูกคว่ำบาตรนี้ จะต้องครอบงำแห่งการคว่ำบาตรพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสสองครั้งของผู้ที่จะต้องถูกสงฆ์คว่ำบาตรมีถึง ๘ ประการ คือ ๑.ชวนชวายเป็นเพื่อให้ภิกษุทั้งหลายเสื่อมลาภ ๒. ชวนชวายเป็นเพื่อให้ภิกษุทั้งหลายเสียหาย ๓.ชวนชวายเป็นเพื่อให้ภิกษุทั้งหลายอยู่ไม่ได้ ๔.ด่าว่าเปรี๊ยะเปรยภิกษุทั้งหลาย ๕.ยุยงภิกษุทั้งหลายให้แตกกัน ๖.กล่าวติเตียนพระพุทธเจ้า ๗.กล่าวติเตียนพระธรรม ๘.กล่าวติเตียนพระสงฆ์ทั้งหลาย

เมื่อพระผู้มีพระภาคเจ้ารับสั่งให้สงฆ์คว่ำบาตรเจ้าวัฑฒลิฉณวี ภิกษุสงฆ์ก็ได้ดำเนินการในทันที เพื่อไม่ให้เป็นเยี่ยงอย่างแก่บุคคลทั้งหลาย โดยสมมติพระภิกษุที่ฉลาดรอบรู้ ให้

พระเทพมงคลบพิตร (๔)

๔๘๖

ประกาศในท่ามกลางสงฆ์ว่า “ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า เจ้า
วฑฒลิจฉวี โจทก์ท่านพระเทพมงคลบพิตรด้วยศีลวิบัติอันไม่มีมูล
ถ้าความพรั่งพร้อมของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงคว่ำบาตรแก่เจ้า
วฑฒลิจฉวี คือ อย่าให้คบกับสงฆ์ นี่เป็นญัตติการคว่ำบาตร คือ
ไม่ให้คบกับสงฆ์ ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงนิ่งเฉย ไม่ชอบ
แก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูดขึ้น เมื่อไม่มีใครแย้ง ก็เป็นอันว่า
สงฆ์คว่ำบาตรแก่เจ้าวฑฒลิจฉวี” เมื่อพระภิกษุได้สดวประกาศ
เช่นนี้แล้ว และไม่มีผู้ใดทักท้วง คณะสงฆ์ทั้งหมดจึงมีมติเป็น
เอกฉันท์คว่ำบาตรเจ้าวฑฒลิจฉวี

แม้ท่านเป็นพระอรหันต์ ก็ยังถูกขมรวาสกล่าวหา นับ
ประสาอะไรกับพวกเรา ซึ่งเป็นคนเดินดินธรรมดา มีหรือที่จะ
พ้นคนครหานินทา แต่หน้าที่ของเราจะต้องตั้งสติทำให้หนักแน่น
และสร้างความดีกันต่อไป และอีกอย่างหนึ่งที่พวกเราควร
ตระหนักคือ เป็นคฤหัสถ์ไม่ควรไปกล่าวร้ายพระสงฆ์ผู้ทรงศีล
มันจะเป็นบาปติดตัวไป สนุกปากแต่ลำบากเรา อย่างนี้ไม่คุ้ม
ฉะนั้น ให้เราหมั่นทำภาวนาให้ดี เพราะเมื่อใจเราใสสว่าง เรา
จะมีสติคอยกำกับ จะสำรวมกาย วาจา ใจได้ตลอดเวลา

